

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ
R. P. RAYMOND JACQUES TOURNAY
(1912-1999)

ΥΠΟ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Ν. ΣΙΜΩΤΑ

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

R. P. RAYMOND JACQUES TOURNAY (1912-1999)

ΥΠΟ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Ν. ΣΙΜΩΤΑ
Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου

Τὴν 25ην Νοεμβρίου παρελθόντος ἔτους ἐξέτισε τὸ κοινὸν τοῖς ἀνθρώποις χρέος, ἀδοκῆτως ἀλλὰ καὶ πλήρης ἡμερῶν, ὁ ἐπιφανὴς Γάλλος Καθηγητὴς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ ἑβραϊολογίας εἰς τὴν Γαλλικὴν Βιβλικὴν καὶ Ἀρχαιολογικὴν Σχολὴν τῆς Ἱερουσαλήμ γέν. ρ. Tournay.

Ὁ ἀείμνηστος Καθηγητὴς, γεννηθεὶς τῷ 1912 ἐν Γαλλίᾳ, ἐγκατέλειπε τὴν γενέτειράν του τῷ 1938 καὶ ἐγκατεστάθη μετὰ νεανικοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἐν τῇ τότε Παλαιστίνῃ, ὅπου καὶ διέμεινε μονίμως μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του, ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ ἀπλοῦ Ρωμαιοκαθολικοῦ κληρικοῦ. Μετὰ τὴν ὑπὸ ἀρίστους οἰωνοὺς εἴσοδόν του εἰς τὸ μοναχικὸν τάγμα τῶν Δομινικανῶν πατέρων, ἐν τῇ ἐκτὸς τῶν τειχῶν τῆς παλαιᾶς Ἱερουσαλήμ κειμένη ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, ὅπου στεγάζεται ἀπὸ τοῦ 1890 καὶ μέχρι σήμερον ἢ ὡς ἄνω διεθνῶς γνωστὴ École Biblique (Βιβλικὴ Σχολή) καὶ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῶν βιβλικῶν σπουδῶν του, διεφάνησαν αἱ πρῶται μεγάλαι δυνατότητες ταχείας ἐξελίξεως καὶ διακρίσεώς του ὡς παλαιοδιαθητικοῦ ἐρευνητοῦ.

Χάρις εἰς τὰ τοιαῦτα προσόντα του, προσειλκύσθη ἔνωρις εἰς τὸ ἐρευνητικὸν ἐπιτελεῖον τοῦ διακεκρωμένου Καθηγητοῦ καὶ Πρυτάνεως τῆς École Biblique, ἀεμνήστου R. de Vaux, καὶ ἀνέπτυξε τὰς πρῶτας ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ δραστηριότητας, ἐπεφορτίσθη δὲ ὑπὸ τῆς Σχολῆς μετὰ πολλαπλᾶ καθήκοντα, εἰς τὰ ὅποια ἀνταπεκρίνετο πάντοτε μετ' ἐπιτυχίας. Σημειωτέον ὅτι ἡ ἀκαδημαϊκὴ στάθμη τῆς ἐν λόγῳ Σχολῆς, συμπηχθείσης πρὸς προαγωγὴν τῶν εἰδικῶν καὶ προκεχωρη-

μένων βιβλικῶν σπουδῶν, εἶχεν ἀνέλθει τόσον ὑψηλά, ἤδη ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ διασήμου ἰδρυτοῦ καὶ Διευθυντοῦ της J. - M. Lagrange, τοῦ μεγάλου ἐκείνου ἐρμηνευτοῦ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ὥστε ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις ἐνεπιστεύθη εἰς αὐτὴν τὴν ἐν Ἱερουσαλήμ Γαλλικὴν Ἀρχαιολογικὴν Σχολήν. Οὕτω δὲ προήλθεν ἡ σημερινὴ δισυστάσις (Βιβλικὴ καὶ Ἀρχαιολογικὴ) Σχολή.

Σὺν τῷ χρόνῳ ὁ père Tournay ἐξειλίχθη εἰς ἰκανώτατον παλαιοδιαθηκολόγον καὶ ἔβραϊολόγον Καθηγητὴν, ἐπεκτείνας τὰ ἐνδιαφέροντα αὐτοῦ καὶ εἰς τοὺς ἀρχαίους ἀνατολικοὺς πολιτισμούς. Ἐκτοτε ἤρχισεν ἐπιδιδόμενος ἀόκνως εἰς τὴν μελέτην καὶ ἐπίλυσιν ἐπὶ μέρους θεμελιωδῶν ἐπιστημονικῶν προβλημάτων τοῦ κλάδου του, εἰς τὰ ὅποια πάντοτε ἐνεβάθυνε, χρησιμοποιοῦν, ὅπου ἐχρειαζέτο, καὶ τὰς γνωστὰς μεθόδους τῆς φιλολογικῆς καὶ ἱστορικῆς κριτικῆς, τὴν ὁποίαν οὐδόλως ἀπέριπτεν. Ἴσως ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται, διατὶ μέγα μέρος τοῦ οὕτω προελθόντος συγγραφικοῦ ἔργου του παρουσιάζει ἀναλυτικὸν κυρίως χαρακτῆρα καὶ ὀλιγώτερον συνθετικόν.

Ἐξ ἄλλου, ἡ πρωτότυπος καὶ ἀνωτέρου ἐπιπέδου ἐρμηνευτικὴ ἔρευνά του ἐπὶ τῶν Ψαλμῶν καὶ τοῦ Ἰσραήλ Ἰσραήλων, διὰ τὴν ὁποίαν εἰργάσθη ἐμβριθῶς ἐπὶ ὀλοκλήρους δεκαετίας, ἐπέβαλεν αὐτὸν ὡς σχεδὸν ἀδιαμφισβήτητον αὐθεντίαν εἰς τὸν οἰκεῖον χῶρον. Δέον νὰ λεχθῆ ἐν προκειμένῳ, ὅτι εἰς τὴν ἐρμηνείαν του ἐπὶ τῶν βιβλικῶν τούτων κεμένων, ἀφήνει ὁ Tournay νὰ διαφαίνεται εὐχερῶς τὸ σχέδιον τῆς Θεῆας Προνοίας περὶ σωτηρίας τοῦ κόσμου, εἰς τὸ ὅποιον ἐντάσσεται πρωτίστως ὁ Ἰσραὴλ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Μέχρι δὲ τῆς πλήρους ὠριμότητός του, ἐπιδιδόμενος οὗτος καὶ εἰς τὴν εἰς βάθος ἔρευναν τῆς θεολογίας τῶν Ψαλμῶν, ἀναδεικνύει καὶ τὴν σχέσιν τούτων πρὸς τὸν προφητισμόν.

Διὰ τοῦ ἐπίσης ἐπιτυχοῦς προγενεστέρου ἐρευνητικοῦ καὶ συγγραφικοῦ ἔργου του, εἶχεν ἤδη καταστῆ ὁ p. Tournay ἀπαραίτητος συνεργάτης τοῦ ἐν Παρισίοις ἐκδιδόμενου σπουδαίου εἰδικοῦ Περιοδικοῦ *Revue Biblique* (Βιβλικὴ Ἐπιθεώρησις). Πολυάριθμοι εἶναι αἱ δημοσιευμένοι ἐν αὐτῷ πρωτότυποι μελέται του καὶ αἱ παρουσιάσεις ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων πλείστων βιβλικῶν θεολόγων, ἐν οἷς καὶ ὀρθόδοξοι, τοὺς ὁποίους, παρὰ τὴν ὁμολογιακὴν διαφορὰν, δὲν ἐδίσταζε νὰ προβάλλῃ. Αἱ ἐν λόγῳ βιβλιοκρισίαι του μαρτυροῦν περὶ τοῦ πλήθους τῶν εἰδικῶν γνώσεών του, τῆς ὀξυδερκειᾶς ἀλλὰ καὶ τῆς εὐθυκρισίας του.

Βραδύτερον ἀνέλαβε καὶ τὴν εὐθύνην καὶ ὀλοκλήρον τὸ βᾶρος τῆς

ἐκδόσεως τῆς Revue Biblique, τὴν ὁποίαν διηύθυνεν ἐπισήμως ἐπὶ μίαν εἰκοσιπενταετίαν καὶ πλέον (1968-1994). Παραλλήλως σχεδὸν ἀνέλαβε καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Πρυτάνεως τῆς École Biblique καὶ δὴ εἰς τρεῖς περιόδους, μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1972 καὶ 1981, διαθέσας διὰ τὴν πρόοδον τοῦ ἔργου τῆς Σχολῆς τὸν πλέον παραγωγικὸν χρόνον τῆς ἐν Ἰορδανίᾳ διαμονῆς του.

Πέραν τούτων, ὑπῆρξε καὶ εἷς ἐκ τῶν κυριωτέρων συντελεστῶν τῆς ἐκπονήσεως τῆς περιφήμου μεταφράσεως τῆς Ἀγίας Γραφῆς (Παλαιᾶς καὶ Καινῆς Διαθήκης) ἐκ τῶν πρωτοτύπων κεμένων (ἑβραϊκοῦ, ἀραμαϊκοῦ καὶ ἑλληνικοῦ) εἰς σύγχρονον, ἀλλὰ λογίαν γαλλικὴν γλῶσσαν, μετὰ συντόμων σχολίων. Αὕτη ἐξεδόθη πολλάκις, ἀπὸ πεντηκονταετίας σχεδόν, ἐν Παρισίοις, ὑπὸ τὸν τίτλον «La Sainte Bible traduit en français sous la direction de l' École Biblique de Jérusalem» («Ἡ Ἀγία Βίβλος, μετεφρασμένη εἰς τὴν γαλλικὴν, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς Βιβλικῆς Σχολῆς τῆς Ἱερουσαλήμ»), εἶναι δὲ γνωστὴ εἰς τὸν βιβλικὸν θεολογικὸν κόσμον καὶ ἐκ τῆς ἐκδόσεώς της καὶ εἰς ἄλλας εὐρωπαϊκὰς γλώσσας, εἰς τὰς ὁποίας μάλιστα ἔχει καὶ ὑπομνηματισθῆ.

Ἄλλ' ὁ père Tournay δὲν ὑπῆρξε μόνον λαμπρὸς σκαπανεὺς τῆς βιβλικῆς ἐπιστήμης· ἦτο γνωστὸς καὶ διὰ τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν ψυχικὴν εὐγένειαν, τὴν παρομιώδη εὐπροσηγορίαν του, τὴν πραότητα καὶ τὴν πηγαίαν χριστιανικὴν του ἀγάπην. Ὁρμώμενος κυρίως ἐκ τῶν αἰσθημάτων τῆς τοιαύτης ἀγάπης του, τὴν ὁποίαν ἐξεδήλωνε εἰς πᾶσαν εὐκαιρίαν καὶ πρὸς πάντας ἀνθρώπους καὶ δὴ ἀνεξαρτήτως ἐθνικότητος, δόγματος ἢ καὶ θρησκευματος, καὶ περιβεβλημένος τὸ ἐκ τῆς ἐπιστημονικῆς του αὐθεντίας ἀπορρέον ἠὺξημένον κῦρος, εἰργάσθη ἀξιεπαίνως καὶ ἠγωνίσθη σθεναρῶς καὶ ἀπὸ ἄλλης ἐπάλξεως, πλὴν τῆς καθηγητικῆς, καὶ διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῆς εἰρήνης εἰς τὴν νευραλγικὴν ἐκείνην γεωγραφικὴν περιοχὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔζη ἐπὶ πολλὰς δεκαετίας, καὶ τὴν ὁποίαν «ἠγάπησε πολύ».

Κινούμενος ἐν ἀνέσει καὶ δραστηριοποιούμενος ἀκαταπαύστως εἰς τὸ οἰκεῖον καὶ προσφιλέστατον εἰς αὐτὸν περιβάλλον τῆς École Biblique, ὅπου διῆγεν ἐν προσευχῇ καὶ δημιουργικῇ πνευματικῇ ἐργασίᾳ, μέχρι καὶ τῶν τελευταίων ἡμερῶν τῆς ζωῆς του, ἐξεδήμησεν αἰφνιδίως εἰς Κύριον, εἰς ἡλικίαν 87 ἐτῶν, κατὰ τὴν συνήθη ὥραν τῆς πρωϊνῆς συνάξεως ἐν μέσῳ τῶν πεφιλημένων του συναδέλφων, συνεργατῶν καὶ μαθητῶν του, Γάλλων καὶ ἄλλοεθνῶν, καὶ ἐνεταφιάσθη μετὰ τῶν προσηκουσῶν τιμῶν ἐν Ἱερουσαλήμ.

Ἡ ἐκδημία τοῦ σοφοῦ Καθηγητοῦ ἀποτελεῖ, ἀναμφισβητήτως, σημαντικὴν ἀπώλειαν διὰ τὴν ἐπιστήμην τῆς παλαιοδιαθηκολογίας κυρίως, θλίψιν προκαλοῦσαν περισσότερο εἰς τοὺς προσωπικῶς γνωρίσαντας αὐτόν. Ἡ ὥραία, ὅμως, ψυχὴ αὐτοῦ ἀσφαλῶς θὰ εὐφραίνεται πλησίον πολλῶν ἄλλων μεγάλων παλαιοδιαθηκικῶν μορφῶν, αἱ ὁποῖαι ἀναπαύονται εἰς τὴν Ἁγίαν Γῆν, «ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου».

Τὸ λιτόν τοῦτο κείμενον ἄς θεωρηθῆ ὡς μία μικρὰ προσφορὰ τιμῆς, σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν πολυσέβαστον père Tougnay, τὸν ἀοίδιμον καλοκάγαθον Διδάσκαλον, ὁ ὁποῖος, ἐν τῇ ἀνυποκρίτῳ αὐτοῦ ἀγάπῃ, εἶχεν ἐνθέρμως ἐνδιαφερθῆ καὶ διὰ τὸν γράφοντα, ὅταν ὁ τελευταῖος οὗτος εὗρίσκετο εἰσέτι εἰς τὰ πρῶτα στάδια τῶν εἰδικῶν μεταπτυχιακῶν σπουδῶν του, κατὰ τὰ ἔτη 1951 καὶ 1952, εἰς τὴν ἀλησμόνητον École Biblique.

Εἴη αὐτοῦ αἰωνία καὶ μακαρία ἡ μνήμη!